

одночасного введення поросятам разом з вказаними антиоксидантами інших вітамінів антиоксидантної дії, особливо вітаміну А, який стимулює імунну систему в організмі молодняка.

Список використаних джерел

1. Водяников, В.И. Антистрессовые препараты и их влияние на мясную продуктивность / В.И. Водяников, В.В. Шкаленко, Ф.В. Ружейников // Свиноводство. – 2013. – № 2. – С. 26 – 29.
2. Галочкин, В.А. Разработка теоретических основ и создание антистрессовых препаратов нового поколения для животноводства / В.А. Галочкин, В.П. Галочкина, К.С. Остренко // Сельскохозяйственная биология. – 2009. – № 2. – С. 43 – 54.
3. Данчук, В. Профілактика анемії у новонароджених поросят [Текст] / В. Данчук // Тваринництво України. – 2002. – №2. – С. 23–25.
4. Рецкий, М.И. Система антиоксидантной защиты у животных при стрессе и его фармакологической регуляции: автореф. Дис...докт. Биол. Наук: 03.00.04 /Рецкий Михаил Исаакович.– Воронеж, 1997. – 52 с.
5. Снітинський, В. В. Біологічні аспекти вільнорадикального окислення у сільсько-гospодарських тварин у зв'язку з фізіологічним станом і вмістом цинку у рационі [Текст] / В. В. Снітинський, І. З. Гложик, В. В. Данчук // Фізiol. журнал. – 2002. – Т. 48, № 2. – С. 191 – 192.

УДК: 636.32/38.082

Едилова Э.Е. студент III курса направления подготовки «Кормление, разведение и селекция сельскохозяйственных животных»

Научный руководитель – Кулатаев Б. Т., кандидат с.-х. наук, профессор
Казахский национальный аграрный университет, г.Алматы, Казахстан

ПОВЫШЕНИЯ ПРОДУКТИВНЫХ И ВОСПРОИЗВОДИТЕЛЬНЫХ КАЧЕСТВ ОВЕЦ

Актуальность Овцеводство является стратегической и традиционной отраслью животноводства Республики Казахстан и играет огромную роль в обеспечении потребностей народного хозяйства в специфических видах сырья и продуктах питания. Достигнутые результаты в овцеводстве Жамбылской области нельзя признать высокими вследствие незначительного удельного веса тонкой и уравненной шерсти. Кроме того, качественные показатели и настриг шерсти сильно варьируют по годам. Возрастание модификационной изменчивости признаков не позволяет точно оценить генотип животных по их фенотипу и, как следствие, снижается эффективность селекционной работы.

Целью установление закономерностей внутри-популяционной коррелятивной изменчивости основных хозяйственно-полезных признаков для разработки генетических основ совершенствования воспроизводительных качеств и повышения продуктивности южноказахских мериносов разводимых в условиях ТОО «Батай-Шу» Жамбылской области

Методы исследования. Научно-производственный опыт проводился в ТОО «Батай-Шу» Шуского района Жамбылской области. Объектом исследований послужили баранов южноказахский меринос (I группа) и у помесных баранов (♂ австралийский меринос $\times$ ♀ южноказахский меринос) (II группа). Возрастные

изменения массы тела полученного потомства изучены путем взвешивания их при рождении, в 4, 7 и 18 месячном возрасте.

Результаты исследований. Теоретические концепции коррелятивной изменчивости служат основой многих фундаментальных обобщений современной биологии и зоотехнии. Поскольку коррелятивная изменчивость имеет общебиологический характер, изучение этого явления всегда было перспективным в познавательном и прикладном плане. Поэтому интерес к проблеме коррелятивной изменчивости не ослабевает во все периоды развития науки. Коррелятивная изменчивость показателей крови и продуктивности овец южноказахских мериносов изучена на 1,5-летних баранчиков ТОО «Батай-Шу».

У баранчиков определяли показатели продуктивности по 6 признакам, а также брали кровь с Целью изучения гематологических показателей по 14 признакам. Как видно, продуктивность подопытных баранчиков оказалась довольно высокой, а показатели крови находятся в пределах физиологических норм. Тем не менее следует отметить сравнительно высокие значения коэффициентов изменчивости кислотной емкости крови, содержания глобулинов, активности альдолазы, щелочной и кислой фосфатаз. В зависимости от соотношения белковых фракций значение альбумино-глобулино-вого коэффициента (А/Г) у баранов I группы – 0,66, II группы – 0,96. Наиболее высокие показатели глобулиновой фракции имели бараны-производители I группы – 47,7% против 40,1% у баранов II группы.

Нами также были выделены фракции трансферрина, гаптоглобина и ферру-плазмина. Большее количество гаптоглобина оказалось у баранов II группы (9,7%), меньшее – у I группы (7,8%). По содержанию церулоплазмина животные I группы превосходили животных II 7,7 и на 21,7%. Наибольший удельный вес трансферриновой фракции оказался у помесных баранов II группы, которые превосходили баранов I и II группы на 5,1 и на 26,5%. При сравнении продуктивности племенных групп овец со средним по стаду, в 1-группы в среднем на каждую овцу дополнительный доход составил 3857 тенге, а в 2-группе – 2282 тенге. Данные различия основаны на том, что реализационная стоимость продукции в 1-группы составила в среднем 28002,5 тенге, а в 2-группы – 25123,0 тенге. Высокая прибыль от реализации баранины и шерсти получена в опытной группе в 1-группы – 29931 тенге и соответственно в 2-группе – 26264 тенге, при уровне рентабельности соответственно 38,25 и 26,85%. Уровень рентабельности по хозяйствам соответственно 20,43 и 15,83%.

Изучение полиморфных систем белков сыворотки крови овец разных внутрипородных типов по половозрастным группам выявило наличие определенных комбинаций аллелей и соотношение генотипов трансферрина и гемоглобина. Установлено что данные животные обладают своим специфическим спектром частот встречаемости аллелей и сочетаний генотипов. На основании полученных результатов установлена возможность использования генетических маркеров крови в ранней оценке продуктивных качеств животных.

Заключение. При разведении южноказахских мериносов в зоне их распространения для улучшения и повышения качества продуктивности рекомендуется использовать баранов-производителей породы австралийский мясной

меринос, так как помесные животные дают больше настрига шерсти в мытом волокне на 8-10%, и имеют живую массу на 10-15% большее, чем чистопородные животные.

УДК 636:634.35

Євстафієва А.В., студентка II курсу спеціальності «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»

Науковий керівник – Бучковська В.І., кандидат с.-г. наук, доцент
Подільський ДАТУ, Кам'янець-Подільський, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ЗАБЕРІГАННЯ БУЛЬБОПЛОДІВ, ЗОКРЕМА КАРТОПЛІ

Ураження картоплі та овочів захворюваннями є однією з основних причин втрат продукції під час зберігання. Для запобігання виникненню цих захворювань або пригнічення їх розвитку у сховищах слід провести низку заходів ще під час вегетації рослин та при їх збиранні. Важливо добирати сорти, стійкі до захворювань, а також найбільш придатні для даного регіону щодо довжини вегетаційного періоду, тобто такі, що забезпечать повне досягнання запасаючих органів рослин (бульби, коренеплоди, цибулини, качани).

Не менше значення має правильно і вчасно проведене збирання врожаю. Картоплю середньо- та пізньостиглих сортів, призначену для тривалого зберігання, збирають після повного засихання картоплиння. На цей період бульби фізіологічно досягають, шкірка стає міцною, і, отже, підвищується їхня стійкість до механічних та мікробіологічних уражень. Однак часто через несприятливі погодні умови або значний розвиток фітофторозу виникає необхідність у більш ранньому збиранні врожаю.

Післязбиральна обробка картоплі посідає ключове місце в підготовці партії до закладки на зберігання й підвищення збереження бульб. При цьому враховується цільове призначення партії картоплі, планована тривалість зберігання, фізіологічний стан бульб, рівень зараженості фітопатогенами і забрудненості землею. З огляду на сказане вище, обробку проводять за повною або скороченою схемою.

Одразу після завантаження бульб у сховище їх осушують, що поліпшує доступ кисню до внутрішніх тканин і, отже, пригнічує розвиток фітопатогенів. Вентилюють насипи цілодобово – питома подача повітря має становити 40–60 м³/год на 1 т продукції; вологість повітря – не більш як 85%, його температура принципового значення не має. Потім настає так званий лікувальний період, під час якого рани й порізи, завдані бульбам робочими органами різних механізмів, затягуються цупкою покривною тканиною (раневою перидермою). Одночасно в клітинах тканини, що формуються, у великій кількості накопичуються різноманітні речовини антибіотичної природи, що перешкоджають проникненню в них і розвитку фітопатогенів.

Найбільш швидко ці процеси перебігають за 12–18°C і відносної вологості повітря 95–98%, а також вільного доступу кисню до ушкоджених тканин.